

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér. 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Az éhes ország.

— május 26.

Nyomorúságos egy ország ez a tettel-mézzel folyó Magyarország. — Évszázadokon keresztül meddő, ugynevezett közjogi küzdelmek emésztették, manapság pedig a szociális nyavalyáknak megszámlálhatatlan sokasága pusztítja a magyar népet erkölcsében, vagyonában. Ma ezen nyavalyának csak egyikéről legyen szó. A fővárosnál mostanában 100 tanítói állás töltendő be. Erre a 100 állásra 1580-an pályáznak, mind kitanult, okleveles tanítók és tanítónők. Egy állásra tehát 16-an pályáznak. Az államvasutak bőven elvannak látva munkásokkal, mindazonáltal ezren és ezren vannak előjegyezve, hogy üresedés esetében munkát kapjanak. Ugyanez a helyzet a postánál, a csendőrségnél, a fővárosi rendőrségnél, a gyáraknál, mindenütt, ahol csekély, de biztos és állandó jellegű fizetéssel dolgoznak az emberek. Ime: okleveles, tanult, művelt emberek és a két kezük munkája után élő emberek tömegesen tolonganak munkáért. Egy állásért huszan, harmincezen, többen is küzködnek protekcióval, rimázkodással, ha kell, megfélemlítő pénzáldozatokkal is.

Nos, hol itt a nyavalya? Hát nyavalya az, ha az emberek munkát keresnek? Hiszen ez inkább

egészség, mondja a felületes ember, hiszen munkát keresni kötelesség. Hát hiszen ez ugy is van, azonban első sorban nem a munkakereső emberekről van itt szó, hanem a viszonyokról, az életkörülményekről. Ezek a legutóbbi 30 év alatt gyökeresen megváltoztak Magyarországon.

Akkor kiadták a nagyhangú jelszót: mivelődjünk, haladjunk, tanuljunk... de amellet elfelejtették az ország félrevezetői megtanítani a nemzetet, hogy a mivelődés, a haladás, a tanítás nem azt jelenti, hogy most mindenki, aki tanul, halad, mivelődik, ne lehessen önálló földmives vagy iparos, hanem annak mindjárt hivatal után kell szaladnia!

Sok szót lehetne itt ejteni arról, hogy a kormány-uralom bűnös földmivelési politikája tönkre tette e nemzet földmivelő osztályát, amely körülbelül 14—15 millió főre rug; és hogy ugyanaz az uralom tönkretette ebben az országban a kisipart, mesterségesen növelve a szédelő nagyipart, kereskedelmet és áruforgalmat. Itt csak arról legyen szó, hogy ez a bűnös uralom a saját hatalmának fentartása érdekében beledobott egy szót, ezt: „Keress hivalt és megélsz. A hivalt biztos fizetéssel jár, megélsz vele.“ Magyarországon rengeteg sok a hivalt, aránylag több, mint más, népesebb és gazdagabb országok-

ban. Ezek a hivaltok rengeteg pénzbe kerülnek. Ez a pénz meg előkerül a szegény adózó nép millióinak zsebéből. Ebből a hivaltadhból az uralom gárdája neveltett. Mindenütt másutt a világon a hivaltnok nem a kormány hivaltnok, hanem az országé s a hivaltnok politikai véleményét nem kénytelen a kormány akaratához igazítani. Magyarországon a hivaltnok politikailag is rabja a kormánynak, nem szabad, hogy önálló, esetleg ellenzéki véleménye legyen. E tekintetben a vasuti munkás, a hivaltszolga, épp olyan rabszolga, mint a méltóságos czimmel felruházott hivaltfőnök. Ezenfelül az állami alkalmazottak, egyáltalában a közhivaltban működők fizetése, az élelmezés, a ruházkodás, a nevelés drágaságát tekintve, tényleg siralmas.

És mégis ezrivel tolonganak az emberek a hivaltokba. A hajdan büszke, önálló, független magyar nép ezrei és ezrei megvetik, lenézik a földmivelést, az ipart, ott hagyják apáik tisztességes, független foglalkozását és megalázkodva, protekcióért kunyorálva, keresi a hivaltot, keresi a szolgaságot. Keresi nemcsak azért, mert a kormány hatalom koldustanyává tette a földmives házat és a kisiparos műhelyét, hanem azért is, mert ugyanaz a hatalom azt a felfogást is vitte

A hozomány.

Mennyi vér folyik haszontalanul! Nem a háborúról szölok, hanem azokról az intim tragédiákról, amelyeket a szerelemfétlés rendez. A revolvergolyó, amely Charles d'Armentville testén ütött sebet, a legkülönösebb regények egyikének volt a véres csatánója.

Charles d'Armentville huszonöt éves korában a Lovelaceok fájához tartozott: szép, vakmerő, szerencsés ember volt, akinek multjához több elbukott erény, feldult családi boldogság sóhaja fűződött. Tizezer frank évi jövedelmét csaknem kizárólag a szerelmeire költötte. Hanem a példaszó igazsága őt is utolérte; addig kalózkodott a szerelem verme körül, mignem egy napon maga esett törbe.

Mondják, akik ismerték ennek a szerelmi históriának a részleteit, hogy ritkán imádtak nőt olyan mélységes szerelmmel, mint Charles imádtá Héléne d'Uzéres kisasszonyt. Azon naptól fogva, amikor a Biarritzi tengerparton meglátta a fiatal leány csodás alakját, amint éppen a habokból felmerült s a rózsaszín fürdőtoilette, a nap ráeső fényében, szorosan az idomokhoz simulva, a meglevenedett költői álmom hősnőjét állította oda a mohó férfi-

szemek prédájául, — azon naptól fogva Charles számára megszűnt a mult minden emléke. Egy barátságos arcú öreg ur várta a fiatal hölgyet a parton: Georges d'Uzéres, párisi tőkepeznes, vállalkozó, a leány apja, akit dús gazdagnak ismert mindenki. Charles még azon este bemutatta magát az apának és a leánynak s aztán mindennapos kísérelőjükké szegődött. A pálmalombos tengerpart, a yacht-kirándulások, a hosszú délutánok, amelyeket együtt töltöttek, csakhamar olthatatlan szenvedélylé érlelték a rajongását. Életében akkor gondolt először házasságra; ez a házasság pedig mindenképpen előnyös volt. Az első találkozásuknál észrevette Charles, hogy Héléne is vonzódik hozzá s ez a vonzalom nőitől nőtt az ő szenvedélyének arányában. Egy este aztán — szemben a tenger miriádnyi fényt tükröző síkjával — megvallotta szerelmét Hélénenak, aki boldogan sugta meg a viszontszerelmét.

Másnap délelben aztán hivatalosan megkérte Charles a leány kezét az atyjától.

— Uram, felelte Georges d'Uzéres, az ön ajánlata megtisztelő és boldoggá tesz engem. Kötelességemnek tartom azonban önnek őszintén tudtára adni valamit. Engem gazdagnak hisznek; sokan meg vannak győződve arról, hogy millióim vannak. Ez azon-

ban csalóka tévedés; a tőzsdé, amely egyszer valóban vagyonnos juttatott, másodszer tönkre tett. Néhány ezer frank, ez minden amit leányommal adhatok...

— De, uram!

— Bocsanat, nem engedem befejezni azt, amit mondani akar. Tudom, hogy ez a felkiáltás mit jelent: ön nem vagyont kér, hanem a leányomat. Nos, ő az öné, miután bevallotta nékem, hogy ő is szereti őnt; azonban én a beleegyezésemhez egy feltételt kötök. A feltétel pedig az, hogy, egy hónapig erről a házasságról ne beszéljünk. Gondolkozzék, ismerje meg a szerelmének erejét, vajjon képes-e áldozatokat hozni. Ha egy hónap multán ismét eljő hozzám ezzei a kéréssel, én leszek a legboldogabb, ha fiamként megölelhetem.

Charles egy hónappal később még szerelmesebb volt, mint valaha s októben hávában megtartotta esküvőjét Héléne d'Uzéres kisasszonnyal.

Az esküvő után Héléne így szólt a férjéhez:

— Meglásd, minő kitűnő háziasszony vagyok. A te tizezer frank évjradékod az én kezeimben huszezeret ér. Ty férfiak nem értetek a takarékosághoz.

Es valóban, Héléne pompásan értett a

bele a köztudatba, hogy a műveltség, a tudás a földműveléssel, a kisiparral össze nem fér.

Az élő hulla.

— május 26.

Egy helyütt sikkasztanak, másutt csalnak, harmadik, negyedik, századok helyen panamaznak, lopnak. A mozgalmak politikai élet határain kívül forró szenzációk csiklandozzák a botrányra éhes társadalom idegeit. Lám-lám! Mintha csak összeesküdött volna az idegengerlő dolgok neme, hogy seregestől rohanjon a minden hatalmas Caesarnek és megadja nagy kegyelmesen a Brutus döfést. Hohó!... A mélyen tisztelt társadalom Caesar melle fölvezetett áll. Lesiklik arról a szurás és a hogy végig simított tenyerével a tör helyén, újra szembenéz a nyüzsgő forgataggal és belekiált az áradatba „Ujabbat, újabbat!”

Hát ez is jönni fog, mélyen tisztelt társadalom. Mindig akad egy-egy bátor kalóz, aki szükségét látja szépen berendezett háznak, drága paripáknak és aki nem riad vissza egy tördöféstől vagy egy kártyatrükkötől...

Ha mind ehhez az ember fiatal is, erős is, szép is, fölemeli a tömeg (Ohnet szerint), amely el van árasztva kalandorokkal és röppant becsületben tartják az embert, ha nem esik multjára tulságos nagy szégyenfelt.

Mindez onnan jut eszünkbe, hogy egy fiatal ember (talán szentesi), aki szép volt, erős volt úgy vagyonban, mint gazdagságban, minap rá akart szedni néhány tisztességes, vagyonos polgárt, kiket már hónapokon keresztül lopkodhatott és nem illették őt semmiféle gyanuval. Hamis kártyát csempészett a játékba. Játék közben elhullajtott egy bankót s mialatt kutatta azt, a zsebéből egy tartalék kártyát húzott elő. A dolog jól volt kieszelve, de nem sikerült előre kiszámított esélyek szerint és az uri-gazembert nyakun ragadták... Következett erre egy-két pof, szenzáció, botrány, — végül forgópisztoly. A társadalom pedig megállt,

gazdálkodáshoz. Nem csupán a háztarása volt elsőrangú, hanem bőségesen telt szórakozásokra, eleganciára, szóval mindarra, amit a párisi élet csak a legdrágább áron nyújt. Helenkint egyszer, sőt kétszer is Héline ezzel lepte meg a férjét:

— Tudod-e, szívem, hová megyünk ma? Színházba! Az Antoine-színházban érdekes premiére lesz...

— Helyes, gyermekem, azonnal megyek, talán még kaphatok jegyeket.

Héline azonban boldog kacajjal mutatta meg a páholyjegyet, amelyet már megvásárolt.

— Tíz nap óta gyűjtöttem a frankokat s te észre sem vettél, hogy naponta megrövidítettem az ebédet valami csekélységgel...

Hogy is vette volna észre Charles, hiszen amióta megnősült, valósággal ujjászületett. Házas élete csupa napfényes volt, minden óra határtalan boldogsággal volt fűszerezve. Barátai előtt csak rajongással tudott szólni a feleségéről, aki a legokosabb és legbájosabb asszony Párisban.

Két év gyorsan tünt el, hogy észre sem vették. A nyarat valami tengeri fürdőn töltötték, melynek költségeit szintén Héline gyűjtögette össze és Charles büszke volt, amikor azt látta, mint osodálják mindenütt szép és elegáns feleségét a férfiak, toiletteit pedig az asszonyok.

— Ha tudnák, — sugta ilyenkor nevetve Héline — hogy ez a toilette rajtam csak harmincz frankba került...

Valahol egy társaságban Charles meghallgatott egy pletykát. Egészen véletlenül hallotta, hanem a vér összeszorult a szívében. Egy ismert szép asszonyról beszéltek

elbáméskodott egy pillanatra, aztán tovább rohant...

Az a fiatal, gögös, szép és erős ifju tegnap még párbajozott. Kihívó keztyűjét büszkén vágta oda, ha megbámulni bátorokdta feltűnően angolos raglanját, tükrösima cipőit. Összeköttetései a legelőkelőbb körökből valók voltak és nem kellett tartania attól, hogy Sima Ferenczek, Kriványik, Keoskemétyek ivadékat gyanusítsák benne. Nagyuri élete mindent eltakarta és bátran hajókézhatott a társadalom oceánjának színén. Az ilyenfajta vállalkozás tele van szerencsét hozó meglepetéssel azok számára, akik ügyesen kormányozzák bárkájukat... Csak le kell mondani a skrupulusokról és hajrá! Kivetni a hálót.

Igy van ez szakadatlanul. Itt mozognak, itt élnek közvetlen szomszédságunkban, a víz színe alá rejtve azt, ami elrejtendő. A társadalom oceánját pedig csak nagy ritkán kavarja föl a mélyig egy-egy erősebb hullám. A külszin csöndes, ám ha kristálytükrön keresztül tekintünk a mélységbe, megfigyelhetjük azt a háborgást és forrongást, ami ott dühöng. Föltárulnak a való állapot titkai minden gazsággal, a bűn, az aljasság, a corruptio minden szennyével. Csupa csalás, csupa sikkasztás, csupa lopás, csupa bűn...

De a társadalom nem óhajtja beszerezni ezt a tükröt. Keblén melengeti, oktatja, tanácsosul látja el a saját kalózeit és mikor kellő módon kiformálódtak, beleveti nagy komédiájának kellőközepébe, hogy egy látványosságot rögtönözzön és elnavesse magát.

Ilyen kalózcseka volt az a szentesi fiu is, akiről szomorú elegiát irtak a riporterek. Tanult, látott, párbajozott, majd kibúzózkodott, aztán vakmerően levetette alárczát és két drachmáért kész volt a tör szerepét eljátszani. Most már keresztülzajlott fején a hullámtorlás. Felejtsük el. Ne jusson eszünkbe sokáig. Azaz holnap, holnapután, amikor ugyis egy példájára vágyó társának elparentálásával majd újra megadjuk neki a köteles végtisztességet, mivelhogy jó ilyen alkalommal Vergiliusra gondolni: „Forsan et haec olim meminisse juvabit!”... Pont.

s a mende-monda terjesztője igen alapos tájékozottsággal bírt a titkos affaireről.

— Annak az asszonynak a férje, mesélte, tíz-tizenkétezer frankot keres évente, de huszonötezer frankot költenek anélkül, hogy adóssága lenne... Ha kíváncsiak ennek a számtani rejtvénynek a megoldására, látogassák meg a rue Drouotban mme Herlinet: annak a szalonjában találkozhatnak a legbecsületesebb asszonyokkal, akik a férjük jövedelmét igyekeznek szaporítani a maguk tehetsége szerint. Én tömérdek asszonyt ismerek, akiket a legjobb társaságban elfogadnak, hanem akik két-háromszáz frankért egy délutáni tété-á-tété-re hajlandók...

Charles maga sem tudta, mért rettent meg ennek a pletykának a hallatára, hanem ettől a pillanattól fogva fel volt dülva a boldogsága. Mintha szép álomból riasztották volna fel, úgy tárult fel a lelkében egy szörnyű, szegénnyel teli gyanu.

— Ah, hiszen az képtelenség! — csillapitgatta magát.

Hanem a gyanu nem akart elaludni. Most már ő is különösnek találta, hogy a felesége hihetetlenül kitűnően tud gazdálkodni a pénzzel. S egyszerre gyanusnak vélte azokat a toiletteket, az ékszereket, a gyakori színházi páholyokat, a fürdőzési költségeit és fölötte gyanusnak azt a titkolódzást, amellyel a felesége a kifizetett számlákat rejtgeti. Nehány napon át a legiszonytatóbb szenvedéseket állotta ki: félt valamitől, amit maga sem mert tisztán látni s utána kutatni. Arra nem emlékezett, hogy a feleségéhez gyanus levelek érkeztek volna. De hát okos asszony nem irat a lakására szerelmes leveleket.

— Meg kell tudnom mindent, —

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Az Andaházi-intézet új növendékei. Az egyházkerületi közgyűlés tegnap délután foglalkozott az Andaházi-Szilágyi intézet növendékeinek felvételével. Csiky Lajos, theologiai dékán, az intézet gondnoka előadta, hogy a felvételre tizenketten pályáztak. A közgyűlés szavazás útján Bónis Sámuel IV. elemi iskolai, Szilágyi Zoltán IV. gimn. oszt., Osváth Károly IV. gimn. oszt. és Szakáll Zoltán I. gimn. oszt. tanulókat vette fel, Kulin Miklós III. gimn. o., Margittay Zoltán V. elemi o. és Szilágyi Sándor V. elemi osztályú tanulókat pedig eljegyezte. A többi folyamodó kérvényét nem vehették figyelembe.

A miniszter iskolasegélyei. A közoktatásügyi miniszter a szoboszlói iparos tanonciskolának 500, a h-nánási iparos tanonciskolának pedig 230 korona segélyt adományozott, melyről most értesítette a törvényhatóságot.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Második nap. —

— május 26.

Ma délelőtt 9 órakor folytatta a közgyűlés a hosszú tárgysorozat elintézését. Az elnöki széklet Kiss Aron püspök és Degenfeld József gróf világi főgondnok foglalták el.

A tegnapi közgyűlés jegyzőkönyvének és határozatainak hitelesítése után a közgyűlés áttér a debreczeni főiskola ügyeire.

Mindenekelőtt a tanár választást ejtik meg. Erre megválasztják a nyolcz tagu tanárválasztó küldöttséget négy egyházi és négy világi tagból. A tanárválasztó küldöttség tagjai lettek a megejtett szavazás után, amelyre 61 szavazatot adtak le: Széll Kálmán, Szikszay Zoltán, Dorogi Lajos, Sütő Kálmán egyházi és Horthy István Ujfalussy Béla, Ritókh Zsigmond, György

mondta végül, — ez a bizonytalanság rettentés. Meg vagyok győződve arról, hogy a gyanu nevetseges, de a gyanu öl.

Egy délután Charles egyedül van otthon: Héline valamelyik barátjához távozott. Az alkalom ingerelte a férjét s felfeszítette a felesége szekrényét. Az első, ami szemébe öltött, egy aczéldoboz volt. A doboz kulcsa — valószínűleg véletlen — benn volt a zárban. Amikor Charles felnyitotta a fedelét, hideg verejték ütött ki a homlokán. Nyolcz ezer frankos bankjegy mellett mintegy kétszáz frank volt benne... A doboz mellett gondos rendszeretettel egy halom számla feküdt: ötszáz frankos toilettekről, más szállítóktól, ékszerészekről... Charles mindezt már csak mámoros szemmel nézte; gondolkodni alig is tudott már. Azt a levelet, amelyet felvilágosításul a feleségéhez intézett, be sem tudta fejezni; hanem az a néhány kuszált sor tiszta tükre volt annak a lelkiállapotnak, amelyben Charles akkor volt.

Amikor Héline egy órával később haza jött, Charles véres testében botlott meg a toilette-asztalkája előtt.

A golyó a bal tüdőt furta át, de a seb nem volt halálos. Néhány héttel később Charles már tul volt minden veszélyen s mintha új életre ébredt volna, boldogan hallgatta Héline szerelmes kétségbeesésének ezernyi esküjét; hiszen az egész csak játék volt a részéről, atyja kívánta így, hogy abban a hitben tartassák Charles, mintha a feleségét csakugyan hozomány nélkül vette volna el. Pedig a hozománya kétfélmillió volt, csak hogy — titokban.

François de Rive.

Endre világi tagok. A debreczeni egyház küldöttei: Kiss Albert, Dicsöffy József, Kocsár Győző dr., Márton Imre, Szikszay Szabó József dr., K. Tóth Kálmán, Szunyogh Bertalan és Varga Lajos dr. A tanárválasztó küldöttség elnökei Kiss Áron püspök és Degenfeld József gróf.

A jogakadémiai magánjogi tanszékre kiírt pályázatra kilenc pályázó jelentkezett, akik közül dr. Kiss Albert visszalépett, habár az akadémiai albizottság első helyen jelölte. Az egyházkerület a következő sorrendben ajánlotta a pályázókat:

Első helyen Tóth Lajos dr. budapesti ügyvédjelölt.

Második helyen Forgon Lajos dr. pécsi posta- és távirai segédtitkár.

Harmadik helyen Bacsó Jenő dr., debreczeni ügyvédjelölt.

Negyedik helyen Varga Imre dr. debreczeni ügyvéd.

Ötödik helyen Nagy István dr., turkevei ügyvéd.

A beadott 16 szavazatból Tóth Lajos dr.-ra 15, Forgon Lajos dr.-ra 1 szavazat esett.

Ennélfogva a jogakadémiai magánjogi tanszékre **Tóth Lajos dr.** budapesti ügyvédjelölt választott meg. Korpótléka 1904. évi július 1-től számíttatik. Évi 3000 korona fizetése és 800 korona lakbére 1904. évi szeptembertől kezdődik.

A főgimnáziumi matematika-phisikai tanszékre beérkezett négy pályázat. Az egyházkerület első helyen Nyáry Béla debreczeni ref. főgimnáziumi helyettes tanárt, másik helyen Daru Mihály nagykőrösi tanítóképzői tanárt, harmadik helyen Lengyel Endre h. nánási ref. gimnáziumi rendes tanárt jelöli.

A tanárválasztóküldöttség szavazásának eredménye meddő volt, amennyiben Nyáry Bélára és Lengyel Endrére egyenlően 8-8 szavazat esett. Az elnökök döntése se változtatott a helyzeten, mert egyik elnök Nyáry, a másik Lengyel mellett döntött.

Igy tehát az 1885. évi 254-ik határozat 6-ik pontja értelmében az egyházkerületi közgyűlés jelenlevő tagjai titkos szavazattal választanak. A titkos szavazatot megadják.

A beadott 76 szavazatból 49 esett Nyáry Bélára, 27 esett Lengyel Endrére.

E szerint debreczeni főgimnáziumi matematika-phisikai tanárrá Nyáry Béla választott meg.

A tanítóképezdei tanári állásra csak egy pályázó jelentkezett és pedig Molnár István dr. hajduböszörményi tanár, aki képesítettnek és jogosultnak találtatott ugyan, de az ügyrend értelmében a közgyűlés új pályázat kiírását határozta el.

A főiskolai igazgatótanács újalakítása az 1904-1910. évi ciklusra kerülén sor, a közgyűlés az eddigi tagokat egyhangulag megválasztotta. Eszerint a főiskolai igazgató tanácsba az egyházkerület a következő tagokat küldi ki az új hat évi ciklusra: Széll Kálmán, Zsigmond Sándor, Dorogi Lajos, Sütő Kálmán, Dávidházy János, Görömbey Péter egyházi és Hajnal István dr., Lengyel Imre, György Endre, Ujfalussy Béla, Rásó Gyula és Kiss Elek világi tagok.

Ezután következett a közgyűlési tagok rendkívüli érdeklődése mellett a debreczeni

főgimnázium igazgatójának választása az 1904-1910. hatéves ciklusra. A tanári testület Sinka Sándort, a jelenlegi nagyérdemű igazgatót ajánlotta, aki ezt a diszes és fontos állást nagy tudással párosult odaadó buzgalommal tölti be. Az igazgatótanács ellenben Karai Sándort jelölte első helyen.

A közgyűlési tagok, számszerint 75-en, leadván szavazatukat, Degenfeld József gróf elnök kihirdette az eredményt.

Karai Sándorra adtak 45 szavazatot, Sinka Sándorra 27 szavazatot, 3 szavazólap üres volt.

Eszerint a debreczeni főgimnázium igazgatójává az 1904-1910. ciklusra **Karai Sándor választott meg.**

Az eredmény kihirdetése élénk mozgalmat keltett a közgyűlési teremben. A karzatot megtöltő kollégiumi ifjuság hangosan éltette Sinka Sándort, amiért Degenfeld József gróf elnök az ifjúságot csendre intette.

Simonffy Imre debreczeni egyházi főgondnok megválasztását a közgyűlés örvendetes tudomásul vette, és a főiskolai igazgatótanács tagjai közt igazolta.

Ezután a főiskolai gazdasági tanács jelentését olvasták fel, amelyet a közgyűlés tudomásul vett.

A közgyűlés 1 órakor felfüggesztette működését és a tagok az „Angol királynő” szállodába vonultak, amelynek éttermében Degenfeld József gróf fényes ebédet adott a közgyűlés tagjainak. A pazar ebédet a legobb hangulat kísérte.

Egyről-másról.

— május 26.

A szobrok beszélnek. Kossuth Lajos szobra előtt beszél báró Bánffy Dezső Szegeden és követeli nagy erővel — az önálló vámtérületet.

— Hallja-e a gróf ur, kiált Kossuth szobra a közelében befakópenyegezett Tiszaszoborra — ez az ember, ugy látszik, engem akar lepipázni! Miniszterelnök lett belőle, amiért a temetéséről meglepett, most meg el akar temetni, hogy ő legyen a kurucz-vezér!

Gróf Tisza Lajos pedig ezeket kiállítja vissza:

— Már az igaz, hogy furfangos góbé a jó Bánomisénffy báró! Az lenne még a furcsa, ha megverné az öcsémet Szegedében! Ugy látszik, azt hiszi, hogy neki rekonstruáltam Szegedet! Óh, hogy őt magát vinné el a Tisza, amiért itt rekonstruálja a rombadólt pályáját! Csak le volnék leplezve, hogy én leplezhetném le a vén rókát! Szobor vagyok, de fáj mindem tagom!

Igy diskurálnak a szobrok, a hoppmester ur arra kíváncsi, hogy mit gondol most felőle a saját szobra, amely az országos szabadelvű körben van felállítva! Ez hallhat csak eredeti nyilatkozatokat önmaga felől!

A gyilkos kifli. Zár alatt vannak-e már Tatár Dénes és Molitorisz Gyula, a pékrezelek? Mert világos immár, hogy az ő embereik itélik halálra s ha kell, le is szurják azokat, akik nem hajtanak előt-

tük tédet, fejet. Börtönbe velük, Magyarországon nem türünk olasz vendégt. Nem engedjük, hogy a kifli gyilkos szerszámmá alakuljon át. A rémuralmat a teknő melől sem lehet gyakorolni. Mutassa meg gf. Tisza István, hogy az ő hires „erőskeze” még a pékek lelkét is át tudja gyurni, ha tulságosan befűtötték a kemenczét. — Akár Tatár, akár Dénes, akár Dávid az anarkista, a börtönbe vele — ez legyen a kormány első teendője. Szoritani lehet ott egy kis helyet a vasutasok mellett a pékeknek is, mert az állam ilyen szörnyű Tatárjárást sem türhet meg, ilyen vad Tatár mellett sem elégedhetik meg a szegény tatár szerepével!

A debreczeni ácsok és kőművesek versengése.

— május 26.

Az ácsiparosok ismert és a kőművesek ellen irányuló mozgalma már is ellenakoziót szült. A kőművesek az ácsokéhoz hasonló kartell kötöttek és minden erejükkel iparkodnak az ácsok mozgalma megöröni.

Álláspontjuk az, hogy az ácsok teljes építkezést ne vállalhassanak el. Ez — szerintük — csak a kőművesek joga, ki az épületről az építetőnek tervrajzot is készít, míg ha az ács külön vállalja fel a munkát, az építető vallja a kárt, mert a kőműves ez esetben tervrajzot csak a kőműves munkáról készít s így az építető kap fedél nélküli háztérvet, vagy fal nélküli tetőtérvet.

A kőművesek azért is tartják az ácsok kívánságát kivihetetlennek, mert ha az építető nem a kőművessel vállaltat és nem ő a fővállalkozó az összes szakmunkák pontos elkészítéséért, akkor a kőműves állványait sem adja az ácsnak és állvány nélkül a tetőszerkezetet elkészíteni lehetetlen.

Hátrányos az építetőre azért is, mert akkor a két iparág képviselőjével külön kellene szerződnie, ami egyrészt sokkal költségesebb az építetőre, mint ha az összes munkákat közös vállalkozónak adja ki, másrészt pedig a laikus építető a munkát szakszerű ellenőrzésére nem képes.

Ez az irányzat indítja az ácsokkal szemben a kőműveseket arra, hogy amint az ácsok kimondották a kőművesekre a bojkottot és magukat az ácssegédek védelmébe helyezték: ugy a kőművesek is épen ilyen bojkottot mondanak az ácsokra s mozgalmuk oda irányul, hogy a helybeli ácsmesterek mellőzésével a különben is csekély számú ácsmunkát vidéki ácsmesterekkel végeztetik.

Ha a kőművesek ezen szándékukat megvalósítják, akkor az ácsok — munka nélkül lévén — szervezkedhetnek a kőművesek ellen, emelhetik az ácssegédek munkabéréit 32 fillér órapénzről 36-40 fillérré, mert először: nem lesz mit vállalni és másodsor: nem lesz a munkásokat mivel foglalkoztatni.

A közönség szempontjából érdekes ez a két egymás ellen irányuló mozgalom, mert épen a közönség lesz hivatva eldönteni érdekeinek legmegfelelőbb módon, hogy vajjon az ácsok vagy a kőművesek álláspontja a helyes?

A magunk részéről ezt a két mozgalmat csak helyesnek tarthatjuk, mert a tisztességes verseny iránti mozgalom mindig rokonszenves és ez ép ugy érdeke az ácsnak, mint a kőművesnek, az ácssegédnek ép ugy, mint a kőművessegédnek és a közönség építkezéseinél ezen a czímen fukar sohasem lesz, de egy ilyen mozgalommal szemben, amely tisztán az ő bőrére megyen, kérdés aztán az, hogy a nagy összegű vállalkozás és a segédek busás fizetése arányban áll-e a szakértelemmel és

a szaktudással és nem kap-e majd nap-nap után tapasztalható, gyarló szakértelmet igazolt silány építkezéseket?

Midőn az építő iparosok egzisztenciájukat biztosítani akarják, jó lesz, ha erre a kérdésre is figyelemmel lesznek és az elvégzett munkálatok is arányban legyenek a felemelt munkadíjjal.

Egyébiránt a mozgalmat tovább is figyelemmel kísérjük, és a fenti kérdések felvetése is nem a helyi építő iparosok kicsinylése, hanem inkább olyan kérdés, melynek tisztázása nagyon is érdekli a közönséget.

Terefere.

Az elbűvölt tanács.

— május 26.

Feketébe öltözött komoly ábrázatu ur jelent meg déli 11 órakor a várositanács előtt.

— **Baltazár** bűvész vagyok, — mutatta be magát. — Kérek engedélyt, hogy a színházban előadást tarthassak.

— A színházban? Hm, hm. Ott odaváló dolgokat kell ám produkálni. Elég nagy bűvésznek érzi ehhez magát? — kérdezte Oláh Károly színházi tanácsnok.

— Kérem, engedjék meg, hogy erről némi próbákat adjak.

A tanács az engedélyt megadta és Baltazár a városi tanácsot egy félórai tartamra balta-zár alá helyezte.

— Mindenekelőtt egy játszma kártyára van szükségem! — kezdi a bűvész.

A tanács tagjai összenéztek. Rövid, de beható tanácskozás után elhatározták, hogy a hajdut elküldik egy játszma kártyáért és utasították **Roncsik** Lajos főszámvevőt, hogy a költségvetésben erre az új tételre gondoskodják fedezetről.

Az új kártyát a bűvész egyenesen **Király** Gyula tanácsos kezébe nyomta.

— Látja tanácsos ur, ön már megtanult az én bűvészetem útján kitűnően alsózni. Ha a partnere bemondja a *kvint-bélakasszát*, ön bátran bemondhatja a *vannak és kontrát* négy alsóval.

Király Gyula még magához sem tért ámulatából, már a bűvész egy kis fecskendőt tartott szeme elé.

— Most tessék ide figyelni!

A következő pillanatban a Hortobágy úgy meg volt öntözve, hogy jövedelmezősége szemlátomást megtízszerezedett.

A bűvész erre egy merész sanzsepász-szé-val elütötte a város deficiitjét **Roncsik** Lajos főszámvevő számadásaiból, majd egy kézmozdulattal elsüllyesztette a pótdólt.

Körner Adolf zsebéből néhány hatalmas utca-öntözőkocsit rántott elő, közben azonban egy oldalmozdulattal **Oláh** Károly színházi felügyelő kulturtanácsnok karjaiba egy tenyeres-talpas kőkényszemű primadonnát sanzsirozott.

— Még ez nem minden, — szólalt meg a bűvész szerényen. — Most jön a *sláger*! A *klü!*

Ezzel háromszor maga körül fordulva kezeivel a levegőben hadonászott.

A következő perczben eltűnt az egész ócska, disztelen városháza.

Hogy Debreczen városának megfelelő milyen új, díszes városházát bűvölt oda, azt már nem láthattam. Ugy káprázott a szemem az addig látottaktól.

Baltazár persze megkapta az engedélyt, hogy a színházban játszmassék.

Mákvirág.

NAPI HIREK.

— **A színház átalakítása.** A városi tanács a legkomolyabban foglalkozik a színház átalakításával. Mint már jeleztük, a tanács megbízásából **Oláh Károly** tanácsnok megkereste **Bálint** és **Jámbor** budapesti műépítészeket, kiknek a debreczeni színház átalakítására vonatkozó remek terve a legnagyobb tetszéssel találkozott, hogy jöjjenek Debreczenbe. A jeles műépítészek tegnap levélben értesítették a várost, hogy holnap, pénteken érkeznek Debreczenbe. A tanács az értesítés következtében holnap, péntek délután 5 órakor a színház átalakítása ügyében, melyen a meghívott műépítészekon kívül a tanács meghívja **Debreczeni Jenő** légszeszgyári igazgatót, **Tóth István** és **Berger Jenő** építészeket és a sajtó képviselőit.

— **Debreczen a nagyváradi polgármester kongresszuson.** A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei ez évben Nagyváradon tartják meg kongresszusukat. Az idei kongresszus e hó 30-án hétfőn lesz. Debreczen város képviselőiben a kongresszuson **Kovács József** polgármester, a kongresszus alelnöke, **Vecsey Imre** főjegyző és **Csóka Sámuel** tanácsnok lesznek jelen.

— **Rózsa Lili menyasszony.** Egyik aradi lapból vesszük át az alábbi érdekes eljegyzés hírét. Piros püaköst napján két ifju, szerető szívet fűzött össze a kicserélt karika-gyűrű. Két rajongó költői lelket egyesít a szerelem, amely évek előtt fakadt a majdnem gyermekszívekben, de egyre fejlődött, virágzott. Pünkösdi vasárnapján jegyezte el magának menyasszonyául **Losonczy Zoltán**, az „Arad és Vidéke” belső munkatársa **Szentkirályi Mártát**, néhai **Szentkirályi Albert** országgyűlési képviselő és neje született **Helvey Ilona** leányát. **Losonczy Zoltán**nak, a jeles újságíró és mély érzésű poétának nevét ismeri az újságolvasó közönség, de a **Szentkirályi Mártáról** talán csak kevesen tudják, hogy az aradi közönség volt dédelgetett kedvencének, **Rózsa Lilinek**, a debreczeni színház mostani kedvelt primadonnájának a családi neve. A boldogság legszébb virágai áraszzsák el illatukkal a költő és művésznő frigyét.

— **A Csokonai-Kör közgyűlése.** A Csokonai-Kör 1904. május 29-én d. e. 10 órakor a kereskedő társulat dísztermében rendes közgyűlést tart az alábbi tárgyszorozattal: Megnyitó beszéd **Géresi Kálmán** elnöktől. Az 1903-ik évről szóló jelentés dr. **Tüdős János** főtitkártól. Számvizsgálók jelentése az 1903. évi pénztári forgalomról. Az 1904. évi költségelőirányzat. Három számvizsgáló és tíz választmányi tag választása. Esetleges indítványok.

— **A legeltetési szabályrendelet módosítása.** A belügyminiszter a Hortobágyon a legeltetési joggal bíró gazdákat és háztulajdonosokat érdeklő rendkívül fontos leiratot intézett a városhoz. A miniszter **Klein Zsigmond**, **Csóka József** és társaik legeltetési kihágása ügyével kapcsolatban az 1894. évi XII. törvényezikk némely rendelkezéseivel ellentétben álló 1888. évi *Hortobágyi legeltetési szabályrendelet* sűrűs módosítására szólítja fel a város közönségét. A miniszter ugyancsak e leiratban adja tudtul, hogy a legeltetési kihágással

vádolt gazdálkodókat a tanács és a közgazgatási bizottság által a terhükre kivett háromezer és néhány száz korona bírság alul a miniszter felmentette.

— **Bűvészeti előadás a színházban.** A városi tanács ma tartott ülésén engedélyt adott **Baltazár** tanárnak, hogy a színházban bűvészeti és spiritisztikai előadásokat rendezzen. Az előadás jövő hó 1-én és 2-án, szerdán és csütörtökön lesz. Csütörtökön délután is félhelyárrakkal tart előadást **Baltazár**.

— **Esküdtképes egyének összeírása.** Az esküdtképes egyének 1905. évi alaprajstromának összeállítására kiküldött bizottság tegnap délután **Kovács József** polgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen megtekintették a munkálatok előkészítésére az intézkedéseket. Az adókövetők összeírása alapján írják össze az esküdtképes egyéneket, a kiknek ideiglenes névsora közszemlére fog kitétetni.

— **Eljegyzés.** Péntek **József** debreczeni iparos eljegyezte **Orbán Mariskát**, **Orbán Lajos** polgártársunk kedves leányát.

— **Az Iparos-kör estélye.** Az Iparos-kör 1904. június 18-án, szombaton a nagyerdői vígadóban táncozzal egybekötött bogrács-estélyt rendez. Belépti-díj: személyjegy 2 korona, vacsorával 2 kor. 50 fill., mely legkésőbb június hó 13-áig megváltandó. — Jegyek előre válthatók: **Fridvalszky Rózsa**, **Gyürki Sándor**, **Nagy Béla**, **Varjassy Gyula**, **Balla Mihály**, **Pongrácz Géza** és az iparistület helyiségében. Kezdet 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadottnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Pályázat a városnál.** Debreczen városánál **Domahidy Elemér** főispán pályázatot hirdetett 1 számvevőségi számtisztai és 1 irnoki állásra. Előbbire a pályázatok június 10-ig, utóbbira június 8-ig adottnak be. Ez állások a júniusi közgyűlésen töltenek be.

— **Öngyilkos mészáros.** **Tomasovszky Gyula** nyiregyházi mészárosmester a rossz anyagi viszonyok miatt felakasztotta magát.

— **Helyettesítés.** **Domahidy Elemér** főispán a városnál megüresedett számvevőségi számtisztai állásra helyettesnek **Rankai Jenő** számvevő-gyakornokot nevezte ki.

— **Nem sikerült betörés.** Tegnap éjjel **Szabó Imre** Garai-utczai lakos látta, hogy a **Bádogos-utczán** egy férfi alak a boltajtókat fessegette. Szólott az őrálló rendőrnek, ki azonnal megfogta az éjjeli alakot, ki **Kovács Mihálynak** mondotta magát. Azt mondta, hogy a **Bádogos-utczán** egy kávémérést keresett s azért fessegette az ajtókat. Addig is, míg illetőségi helyét megtudják, **Kovács** a rendőrségen üdül, mint állás és lakás nélküli egyén.

— **Júniusi esküdték.** A debreczeni törvényesek egyik tanácsa **Szűcs Miklós** dr. elnöke mellett tegnap délután sorsolta ki a júniusi esküdtsek tagjait. A sorsolás eredménye ez: **Rendes** esküdték: **Kornhoffer József** bankfőnök, ifj. **Daku István** gazdálkodó, **Szathmári Péter** építőmester, dr. **Révi Nándor** ügyvéd, **Gyarmati István** sertés-kereskedő, **Kálnai Lipót**, **Fenyő Sándor**, **Csanak József** kereskedők, **Mócz András** földbirtokos, **Nagy Albert** sertés-kereskedő, dr. **Bayer Ferencz** nyugalmazott igazgató, **Petrevics István** gépész, **Szöllősi Dániel** lakatos, **Nagy Mihály** gazdálkodó, **Szilágyi Bálint** ügyvéd, **Glück Béla** fakereskedő, **Komáromi József** papirkereskedő, **Ménes János** birtokos, **Dóczy Emil** dr. ügyvéd, dr. **Kardos Albert** tanár, **Tervey Tamás**, dr. ügyvéd, **Hoff Lajos** lókereskedő, **Vértesi István** gazdálkodó, **Harsányi Lajos** gazdálkodó, **Bányai József** paszomántos, **Szabó József** gazdálkodó, dr. **Mariska György** ügyvéd, **Szalánki Mihály** gubás és **Körégyártó József** géplakatos. Helyettes esküdték: **Lövy Bernát** terménykereskedő, **Nagy**

Lajos hentes, Péterfi Benő fakereskedő, Nagy Sándor gazdálkodó, Gyémánt Samu, Polgari József és ifju Novelly Lode földbirtokosok, Sallai Mihály csizmadia, Darvas Pál földbirtokos, Kertész Imre földbirtokos.

Az összekassabolt csendőr támadót elfogták. Tegnap az érmihályfalvai csendőrség táviratban tudatta a debreczeni rendőrséggel, hogy a Szabó Sándor csendőr megtámadónak egyike Csucsai Nagy Antal Debreczenben van. A bűnügyi osztály főnöke, Jeney Miklós kapitány azonnal mozgósította az egész rendőrséget s a legszelésebb körü nyomozást rendelte el. Az erélyes nyomozás meghozta az eredményt. Csucsai Nagy Antal 20 éves közveszélyes csavargót Bószörményi Károly 41. számú rendőr ma délelőtt elfogta. Az elfogtatásról azonnal értesítették az itteni csendőrséget, honnan Hódossy Sándor őrsvezető egy csendőrral a bűnügyi osztályhoz ment s hozzákezdett a Csucsai A. vallatásához. Előbb tagadta, hogy ott lett volna az esetnél, de Hódossy annyira zavarba hozta, hogy apránként vallani kezdett. Kiderült, hogy Szabó Sándor két mihályfalvi rendőrrel jött egyik tanyáról, hol valami halált okozó testi sértésben nyomoztak. Este volt már, mikor hazajöttek s a sötét utcán néhány legény megszólította a csendőrt, honnan jön. Ez egész gyanútlanul bár, deminnesetre vigyázatlanul — beszédbe elegyedt a legényekkel, akik lassan közbe fogták, egyik hátulról átfogta, — a többi aztán neki esett, elvették fegyverét és kardját. A két rendőr azonnal elszaladt, a legények pedig irtózatossá összevagdalták a szerencsétlen csendőrt, sőt mikor Pető Zsigmond udvarába félholtan bevánszorgott, a gazemberek kivonszolták az utcára s akkor már botokkal ütlegelték. Ott hagyták váréba fagyva s elmenekültek. Csucsai eddig 13 bűntársát vallott be s valószínű, hogy mindegyiket bevallja, mert mintegy 25-en voltak. Csucsait ma délután Érmihályfalvára viszik, hogy az ottani csendőrség a nyomozást folytassa.

Meggyanusított rendőrök. Az Ondódról jött be Kovács Mihály gazdálkodó. Itt aztán egy koreszmában annyira becsipett, hogy a Pesti-utca kövezetén elnyomta a buzgóság. A rendőrök felköltötték s haza küldték, de Kovács nekitámadt a rendőröknek, adják vissza 50 forintját, — hiába magyarázták neki, hogy ha volt is 50 forintja, azt a koreszmában hagyta, de a részeg csak a rendőrökön követelte a pénzt. Mire aztán részegségét kialudta a börtönben, akkorára az 50 forintos gyanuja is elszállott a mámorral.

Betörés nappal. Lapunk zárta kor értesülünk, hogy a Hatvan-utcai kert egyik boltját délben két cigányasszony feltörte. Az egyik asszonyt, Lakatos József-nét elfogták, a másik elmenekült.

Debreczeni gyorsírók sikere. Az ungvári országos gyorsíró versenyen a 180 szótagos verseny első díjait Nagy Imre és Sik Antal debreczeni diákok nyerték el.

Szűz Mária bolondja. A nagyváradi rendőrök hétfőn egy szerencsétlen embert fogtak meg az éjszakában. A Nagypiacz téren járó éjjeli népet riasztotta meg a szegény, aki artikulátlan, vad ordítással futkosta be az óriás teret s közben leszórta magáról ruháit. A rendőrségnél hamarosan megállapították, hogy a boldogtalan ember megőrült, a téboly hirtelen tört ki rajta. Mig a kényszerubbonyt ráadták, kétségbeesetten kiabálta:

— Vegyétek ki! A Szűz Mária itt van a gyomromban! Vegyétek ki!
Azután arról beszélt, hogy Krisztus az ő kvártélyosa s nem engedi kinyitni a ládáját. A ozellában, ahova zárták, egész éjjel dühöngött s a falra akart mászni. A szerencsétlen emberről talált iratokból megállapították, hogy Machin Christoforo udinei illetőségű olasz famunkás s legutóbb a

Willgerodt féle vállalat petrósi erdőüzeménél dolgozott. A tébolyodottat az elme-gyógyító intézetbe szállították.

A magyargyalázás megjutalmazása. Amint megirtuk, a szegedi utász-kaszárnyában tizenhárom napi fogásra vetették Serfőző Sándor németbogsáni járásbírósi iradatisztet, mivel az ellenőrzési szemlén így jelentkezett, „jelen, pardon, hirt!” Juetch Nándor 43. gyalogezredbeli főhadnagy követte el ezt a vitézi tettet, aminél egyébként már külön dolgokat is cselekedett Juetch, ez a hős. — Utcai csöcselékét megvendégelt a koreszmában és magyarellenes dalokat énekeltetett velük. Emiatt előkelő helyről feljelentették a temesvári hadtestparancsnokságnál a főhadnagyot, aki ellen vizsgálatot indítottak és büntetésül — soronkívül kinevezték századosnak.

A legszebb női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigaretta tárcák, kézi bőröndök, kofferek, utazási kellékek, ugyszintén a legcsinosabb asszonyi és alkalmi ajándéktárgyak beszerzésére ajánljuk Mentze Henrik újdonságok áruházát, Piacz és Szent-Anna utca sarkán. Az olcsó szabott ár minden darab árán kitüntetve.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

Búr rudak. Brüll Márton városunkban letelepedett pékmester lapunk mai számában hirdetett, nálunk legújabb készítményü süteményére, a brassai-féle búr rudakra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Szerény igényű nő, aki a könyvelésben is némi jártassággal bír, valamely üzletben pénztárnoknői állást óhajtna elfoglalni. Szives megkeresések Molnár Mihályné Zápolya-u. 6. sz. címre kéretnek.

Kereskedő segéd és rőfös-nőidivat szakmából állást keres. Szives megkeresések a lap kiadóhivatalába kéretnek.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 óraker.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A magyar delegációból.

Budapest, május 26.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága Dániel báró elnökele alatt ma délelőtt ülést tartott. Az előadó jelentése szerint a tengerészeti kiadásokban egy millió költségtöbblet van. A tengerészeti szükséglet 23 százalékát Magyarországon szerzik be.

A szász királyi család gyászja.

Budapest, május 26. Mária J zefa kir. hercegnő Izabella szász hercegnő temetésére Drezdába utazott.

Orosz-japán háború.

Budapest, május 26. Londonból táviratozzák, hogy az oroszok elpusztították a koreai császári család épületeit. A lakosság nyugodt, bár az orosz csapatok nagy kárt tettek vagyonában.

Budapest, május 26. Londoni táviratok szerint egy japán hadihajó félreértésből rálőtt egy német és egy svéd gőzösre. A svéd gőzősben kárt tett.

Budapest, május 16. Pétervárról vesszük a távirati hirt, hogy az oroszok feladták a kísérletet, hogy a dalni-i hajóépítő műhelyeket és gyárakat megsemmisítsék, nehogy a japánok kezébe kerüljenek. Stössel tábornok megtiltotta a hajógyár rombolását.

Nagy bányaszerencsétlenség.

Budapest, május 16. New-Yorkból kábelen tudtjuk, hogy egy kőszénbányában robbanás történt. — Ötven munkás életét vesztette.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— május 26

Készáru: szilárd.

Buza májusi	—
Buza októberre	8 87 — 8 88
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6 87 — 6 89
Zab májusra	—
Zab októberre	5 81 — 5 82
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	5 37 — 5 38
Tengeri augusztusra	—
Repeze augusztusra	—

10—15 magasabb.

A kocsis bosszúja.

(Elpáholta udvarló.)

— május 26.

A szomszéd Nyiregyháza városát kínos botrány foglalkoztatja napok óta. A közbeszéd tárgyát képező eset szereplői egy ottani tekintélyes orvos, annak felesége, egy ügyvédjelölt és az orvos kocsisa. Az orvos neje, ki, dacára annak, hogy közeljár a kétszer két X-hez, még mindig szép és fess asszony. A snoidig menyecske nem tehet róla, hogy egy 20 éves leány-sziv szerelmét érzi még mindig magában és szeret. A férj szerelmével már betelt, mást keresett és az ideált meg is találta az ügyvédjelöltben.

Az ügyvédjelölt mindgyakrabban járogatott a házhoz, de leginkább, sőt az utóbbi időben mindig akkor, mikor a férj, az orvos távol volt. Mintegy két hóval ezelőtt mikor a férj hazament, csalhatatlan bizonyítékokat szerzett aziránt, hogy felesége rajta kívül mást, az ügyvédjelöltet is szereti.

A házibarátt ettől a naptól kezdve nem lépte át a ház küszöbét, de a férj sem, mert otthagya nejét. Pár napi távollét után a családtagok eredményes békéltetési után a férj ismét hazatért.

Béke, nyugalom, szeretet ütött tanyát ujjal az orvos házában. De sajna, az utóbbi, a szeretet csak látszólagos volt.

Az ügyvédjelölt ur ismét beállott házi barátának és az asszonyka szívesen fogadta. Titokban járogatott ezután is az ügyvédjelölt, rendszerint 6—7 óra között, mikor a férj a kaszinóban volt. De bármily óvatossan is lépett a házba, a cselédség előtt még sem titkolhatta jelenlétét. Legutóbb, pünkösd előtti napon az asszonyka nem a legjobb kedvű volt és ilyen hangulatban a kocsisat alaposan leszidta.

A kocsisnak fájt a bántalom, bosszút és pedig kegyetlen bosszút forralt bántalmazója, az orvosné ellen.

Délután a rendes időben ismét elláto-

gatott az ügyvédjelölt. Bizalmasan társalogtak az asszonykával és egyikük sem sejtette a közeledő veszélyt, mely őket fenyegeti.

A bosszufforráló kocsis, mialatt az orvosné és az ügyvédjelölt szórakoztak, felsietett a kaszinóba és besugta a férjnek: kutya van a kertben.

A férj ott hagyta a kalábert, rohant haza.

A kocsis állítása valóban bizonyult az ügyvédjelölt ott volt.

A meglepett szerelmesek a váratlan vendég megjelenésére nagy zavarba jöttek. A férj nem kimélte a becsületsértő kifejezéseket a megcsipett gavalérra, aki úgy vett magának elégtételt, hogy a férjet inzultálta.

Erre bekövetkezett a tragédia. A felháborodott és megsértett férj nem maradt adós. Elégtételt vett ő is, de alaposat. Felkapta vastag sétatálcáját és a házibarátot úgy helybenhagyta, hogy az alig várta már, hogy az utcán lehessen.

Az eset még itt nem ért véget. A férj elégtétele olyan erőlyes volt, hogy az ügyvédjelölt pár napig az ágyat nyomta és lovagias elégtételt kért a férjtől, aki pedig azalatt, míg a házibarátot kiheverte a „fáradalmakat“ és „fájdalmakat“, gondoskodott, hogy a törvénytörésnek is legyen munkája ebből az ügyből.

Nőemancipáció egy vármegyeházán.

Kép a jövőből.

(Saját tudósítónktól.)

— május 26.

Bihar vármegye hivatalaiban legközelebb szépséges hölgyek fogják intézni a végzéseket és egyéb aktákat. A vármegye területére nézve a miniszter szankcionálta a nőemancipációt és a fehér, bársonyos kacsóju kisasszonyok, akik eddig csak az írógép billentyűin zongoráztak, jövőben már önállóan fogják végezni a kevésbé fontos előterjesztéseket és sajátkezűleg teszik fel a kisebb ügyekben hozott végzéseket.

Még a múlt évben került a megyegyűlés zöld asztalára az indítvány, mely azt ajánlta, hogy ezután a vármegyeházán a nők is kaphassanak előképzettségüknek és tehetségüknek megfelelő hivatalt. Biharország közgyűlése talán csupa udvariasságból fogadta el a nem is csekély jelentőségű indítványt s azóta már hónapról-hónapra nőtt a megyei nőhivatalnokok száma. A közgyűlés cikkelyét felküldték a belügyminiszterhez s most meg is jött rá a felelet, a jóváhagyás.

A belügyminiszter a vármegye határozatát jóváhagyta abból az okból, mert a minősítési törvények nem intézkednek világosan, hogy vajjon a megüresedő hivatalokra csak férfiakat nevezhetnek-e ki, vagy választhatnak meg. Feltétlenül következik ebből, hogy a kisebb és a nőknek megfelelő állásokat a nők is elnyerhetik. Cél szerűnek tartja azonban a miniszter, hogy egyelőre csak a kisebb tisztviselők karába, vagyis a kezelő- és segédszemélyzet körébe tartozó állásokra alkalmazzanak nőket, akiknek a kvalifikációja is ez idő szerint tulajdonképpen csak ez állásokra minősíti őket.

A legközelebbi pályázaton e szabályrendelet szerint már bizonyára nagy számmal lesznek a pályázók a szépnem köréből is, de meglehet, hogy mulnak az évek s az installációs megyei urak aszonyt választanak meg szolgabíróknak.

Véres harc egy rablóbandával.

— Saját tudósítónktól. —

— május 26.

A belényesi hegyek közt a tulajdon fogalmát újabban úgy magyarázzák az ott élő oláhok, hogy ami a másé, azt fegyveres erővel kell kiragadni a más tulajdonából. A Belényes mellett fekvő Budurásza község érdekében folyt le tegnap a tulajdon értelmezésének ityen módja, egy kis véres harci játék kíséretében.

Mint Belényesről jelenti tudósítónk, a görög katolikus püspöki uradalom sertés farkaja most budurászi erdőben, az ugynevezett gyalinnarei erdőrézben legel. Fegyveres kondások őrzik éjjel-nappal a sertés falvakat, amelyre nem egy Budurásza vidéki oláh kívánatos szemekkel tekint.

Az elmúlt héten solymos petrászi oláhok vetettek szemet a farkára s elhatározták, hogy amennyit lehet, elhajtának belőle. Tegnap éjjel vagy tizenkét felfegyverezett oláh rontott rá a püspöki uradalom kondásaira. Amint lőtávolságra értek, lekapták válukról fegyvereiket s erős golyózáport zúdítottak a kondásokra. A kondásokat váratlanul érte a támadás, de azért lélekjelenlétüket nem veszítették el. Ők is tüzelni kezdték s nemsokára formális harc fejlődött ki az uradalom kondásai és a rablók között.

A harcnak első áldozata egy fiatal kondás lett, aki három golyótól találva eszméletlenül rogyott össze. — A mikor a kondások látták, hogy komoly veszedelem fenyegeti őket, csatáriánába eszolyva vehemens puskatüzélést kezdtek. A fegyveres rablók közül többen megsérültek, azonban egy sem súlyosan.

Mikor a rablók látták, hogy a kondások bátran felveszik velük a harcot, futásnak indultak. A kondások a futókat üldözőbe vették s egy solymos petrászi lakost fel is ismertek.

Egy óráig tartó küzdelem után állott ismét helyre a nyugalom a gyalinauorei völgyben. A kondások a támadás után azonnal lovas embert küldöttek Budurászára és Belényesbe, aki a budurászi jegyzőnek és Gera Sándor püspöki uradalmi kormányzóknak jelentést tettek a dologról. A csendőrség is mozgósítva lett, azonnal megkezdte a nyomozást s azt a solymos petrászi rablót, akit a kondások felismertek, letartóztatták. A súlyosan megsebesített kondást a belényesi kórházba szállították be. Állapota olyan súlyos, hogy nem épül fel többé.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

A Mercur bank és váltóüzlet r. t. jelentése.

A vetések állása és a pénzpiacz helyzete foglalja le ez idő szerint a börzék figyelmét. A vetések állása, sajnos, igen sok kívánnivalót hagy fenn. Rozsda és szárazság rontott ebben a tekintetben, annyit, amennyit a természet kedvezése most már jóvá alig tehet. Különösen a buzatermést fenyegeti veszély s az ez iránti becslések 30%-os visszaesést jósolnak a tavalyi eredménynyel szemben. Ez a körülmény bizonyos lehangoztatót keltett újabb bizonyosságul annak, hogy fejletlen iparral bíró államnak milyen eminens érdeke a kedvező aratás.

A kedvező momentumok sokasága természetesen megakadályozta a jelentékenyebb visszaesést, de a múlt héten megélnékült forgalom újra a legszűkebb határok közé szorult.

Ez első sorban a nemzetközi értékekre vonatkozik, melyek közül az osztrák-magyar államvasuti-részvények határozottan gyenge irányzatot követtek. A helyi piacz

egynémely papirja mindazonáltal szilárd maradt. Így például a Ganz gyár részvények tetemesen emelkedtek arra a hirre, hogy a vállalat üzeme igen kedvező s megbízásokkal hosszú időre el van látva. Az utóbbi napokban nagy érdeklődés mutatkozott még a „Danibuus“ gép- és hajógyár részvényei iránt is, miután a hadügyi beruházásokból ezen vállalatnak előreláthatólag nagyobb megbízások fognak jutni. Emelkedtek végül még a biztosító intézetek közül a Pannónia viszontbiztosító részvényei.

A pénzpiacz valamivel feszültebb s az elsőrendű malom váltókért 3 1/2%-ot fizetnek. Mindazonáltal konstatalható, hogy a pénzpiacz helyzete kielégítő.

A gabonatözsde mostanában napirenden vannak a nagy árhullámzások. Az országos eső előtt az eső hiány, míg utána a rozsdá terjedése volt a spekuláció veszőparipája. Általában véve a sötétben látók dominálják a heiztetet, minek következtében a gabona árak rohamosan emelkedtek.

Rendszerint jól tájékozottak nézete szerint a termésviszonyok magukban véve nem indokolják a mostani magas gabonaárakat s így, ha csak az orosz-japán háború nem nyer újabb alakulást, csak nem fogják magukat tarthatni. A mai üzlet szintelen volt s alig 7000 mm. kelt el változatlan árák mellett.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

28

— Pedig jól láthatod, hogy az éjjel sem feküdtem le, csupa merő nyugtalankodás miatt!

— De minő ok van a nyugtalan-ságra. Lássuk! Minő veszélynek lehetek én kitéve Gaucher Fülöppel szemben? Nem becsületes ember? Az ő korában az ember még nem lehet megromlott s különben is én nem vagyok már gyermek, hogy ne tudjak ellátalni egy fiatal ember mézes szavainak.

— Más veszély valóban nem is létezik itt, minthogy szóbeszédre adnátok alkalmat, mielőtt te elhatároznád magad s nyilvánosságra akarnád hozni a dolgot. te, ki annyira féled a világ ítéletét, hogy még nekem sem engedted meg, házadnál meglátogatni téged!

— Oh! ön keresztatyám, az már komolyabb dolog volna. Mindenki jól tudja, hogy ön nem akarna engem nőül venni; önnel nem az az eset van, mint egy házassulni készülő fiatal emberrel.

— Ugyan mit beszélsz? hisz az kép-telenség. Hogy én ne vennék nőül, ha elég szerencsétlen lennék, valamiképpen hirbe hozni téged?

— Tudom, hogy elvenne. De csak becsületből és nem szeretném sem önt ily kellemetlen zavarba hozni, sem magamat azon kényszerült helyzetbe, hogy a házasságot elégtételképpen kelljen elfogadnom.

Mariánának minden szava, lelke mélyből felzavarta André-t. Mindketten megállapodtak volt, a leány lovával a vízben, hol Suzon inni akart s Péter a part n egy szikladarabhoz támaszkodva.

A patak átlátszóan sikamlott el a part fővénye mellett s alig látszék azt megnedvesíteni. A sűrű lombozatu fák, üde, új leveleikkel borítva, a szemnek oly jól eső, kellemes, enyhe zöld színezetet adtak a tájnak, vegyülve a felkelő nap rózsá fényével.

— Mariánna — szolt André elgondolkodva — te valóban nagyon szép vagy ma reggel és azon ifju urnak, ki azt véli, hogy egyedül ő fedezte fel szépséged, igen nagy megvetéssel kell irántam viseltetnie, miután oly higgadtan s egész szerénységgel beszéltem neki rólad, mint mikor az atya előtt leányát dicsérik. Ezt alkalmasint el fogja beszélni neked.

— Jól van, de hát mit kellene elhinnem azon beszédből.

— Azt, hogy az én helyzetemben nem volt szabad téged egy udvarló szempontjából itélni meg és hogy azért nem beveteges az ember, ha helyesen és igazságosan akar cselekedni. Te szememre látszol vetni, hogy vak voltam irányodban, közönyösség, vagy megvetésből. Nem tehetnéd fel éppen úgy azt is, hogy becsületérsébből és tiszteletből voltam az.

— Köszönet szavaiért keresztanyám — válaszolt Mariánna sugárzó arccal, — de, önnek közönye sohasem sértett engem. Nem sokat csinállok abból, ha szépnek találják csak hogy szeressenek és arról tökéletesen biztos vagyok, hogy ön mindig őszinte barátságot érzett irántam. Ha Gaucher ur házassági ajánlatát nem találja előnyösnek reám nézve, bizonynyal megmondja ön nekem s én ekként fogok cselekedni, amint ön jobbnak látja.

— Várjuk ma estig, Mariánna; ha megtetszik neked az ifju, akkor megváltozik minden s te többé nem kered ki tanácsomat.

— Tetszhetik nekem, önnek pedig nem. De semmi. Azért nem kevésbbé fogok az ön tanácsára hallgatni.

— Tán gunyolódni akarsz, gyermekem? Ha neked tetszik a kérő, meg kell, hogy nyerje az én tetszésemet is.

Mariánna arca átváltozott s egyszerre az a hideg, tartózkodó kis egyén lett benne, kit Péter oly jól ismert.

Ugy látszott, mintha sértette volna őt keresztanyjának önmegtartózkodása s elszántasága s mintha belefáradva ebbeli szándékába, hogy szívét havesebb mozgásra bírja, most újból s ezuttal örökre lemondana a reményről, szeretteitől általa.

(Folyt. köv.)

hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

nyerhető a h res Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotcnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznel

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárában.

NESTLE FÉLE Legtökéletesebb tápszer-csecsemők részére. **gyermekliszt**

Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülőknek proba dobozok és rőpiratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNAL FÉLE főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

== AZ UJ ==
DELAINEK,

Kretonok, Batisztok,

== ZEFIREK, ==

Bordürös- és áttört-

Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

3 divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Uj kenyérsütőde!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Arany János-u. 8. sz. s. a piac közelében egy jól felszerelt minden igényeket kielégítő

pékműhely (sütődét)

nyitottam, ahol a legtisztább kezelés mellett elfogadok kenyér és egyéb tészta sütésekét reggeltől 8 órától délután 3 óráig, sütődém-ben naponta kétszer friss sütemény és kitűző házikenyér kilója fehér 12 kr., barna 11 kr., rozs 10 krajc. árával áll a közönség rendelkezésére, kereskedések részére nagyobb és állandó rendelések esetén a lehető legelőnyösebb áron Kávéházak, bodegák, vendéglők, valamint magánházak részére ajánlom az általam készített:

Brassai-féle Bur-rudakat

igen jó ízletes süteményt 7 drb. 10 kr., mely ezideig csak nálam kapható.

Amidőn a n. é. közönség figyelmét sütődémre felhívom, egyúttal magamat az íves jóindulatába ajánlva maradtam kiváló tisztóettel

BRÜLL MÁRTON pékmester.

Árverési hirdetés.

A debreczeni ev. ref. egyház a folyó 1904 évi október hó 1-től haszonbérbe adja a következő földeket u. m.

a) hat évre:

1. Székely Dienes-féle telek után két hold 1520 □ öl ondódi földet a Kádár-féle tanya közelében.
2. Szegények malma telke utáni 13 hold 363 □-öl ondódi földet a Czuczában, Burai Sándor tanyája mellett.
3. Nagycapó-utcai leányiskola utáni 4 hold 1400 □-öl ondódi földet a Látóképen kívül a szoboszlói és a böszörményi ut szélén a Kis-Czuczában.
4. Hatvan-utcai kettős iskola telke utáni 5 hold 1050 □-öl ondódi földet a Kádár dűlőben, nyulik a Gyarmati féle tanyára.
5. Árok-utcai kettős iskola telke utáni 5 hold 1050 □-öl ondódi földet, a Látóképen kívül a Veréb-dűlőben.
6. Varga-utcai leányiskola telke utáni 9 hold 1050 □-öl ondódi földet, a Percz dűlőben, Kornhoffer tanyája mellett.
7. Péterfyai leányiskola telke utáni 7 hold 50 □-öl ondódi földet, a péterfyai első dűlőben a Macs-felől.
8. Miklós-utcai leányiskola telke utáni 6 hold ondódi földet.
9. A Baranyi ház utáni 10 hold 947 □-öl ondódi földet.
10. A felső leányiskola telke utáni 42 hold 1439 □-öl ondódi földet, lakóházzal, istállóval ellátva a Vedres-dűlőben.

b) 12 évre:

az igyeni-koláztatási akshoz tartozó és a Percz-dűlő, ondódi földek és Macs-pusztá között fekvő tagbirtokot a presbiterium határozatának megfelelőleg a következő megosztással:

I. 82 h. 1527 □ öl földet (most bérlő Molnár István).	
II. 90 h. 1437 □ öl " (" Kertész István s társai).	
III. 90 h. 1438 □ öl " (" Kertész István s társai).	
IV. 90 h. 1366 □ öl " (" Szöllősi Ferencz).	
V. 90 h. 1366 □ öl " (" Szöllősi Ferencz).	
VI. 96 h. 1170 □ öl " (" Tóth János s társai).	
VII. 96 h. 1170 □ öl " (" Tóth János s társai).	

Ezeknek a földbirtokoknak árverés útján haszonbérbe adására a batácidó az egyház tanácsstermébe 1904. évi június hó 1. és 2. napjának d. u. 3 órája oly módon tüzetik ki, hogy június hó 1. napján az ondódi földek, június hó 2. napján az ingyenskoláztatási földek kerülnek árverés alá, mindkét nap d. u. 3 órakor kezdve.

Ere az árverésre az érdeklődők azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az egyház irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, esetleg le is másolhatók. Ugyanott megtekinthető az I. II. III. IV. V. VI. VII. alatti földek vázlatrajza is.

Debreczen, 1904 évi május hó 17. napján.

Vecsey Imre,
gasd. bizottsági elnök.

Apró hirdetések.

EGÉSZ udvar 3 szobás uri lakással és istállóval kiadó Értekezhetni Faragó u. 9. sz.

== **PÉKEK részére** ==
kenyérre ragasztható számok

füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a
 == **Városi nyomdában,** ==
 ára egy füzetnek **10 fill.**

SZŐLLŐNEK való föld Vámospétesen 35 kat. hold esadó. Ára holdanként 180 korona. Értekezhetni Papp Imrénél 372. szám.

Szives figyelmébe!

Kávéházak, szállodák, vendéglősök és kereskedőknek, kik padlójokat tisztán és pormentesen akarják tartani, úgy próbálják meg a kipróbált és nagyon jónak találtatott

pormentesítő olajat,

mely használat után nagyon szép barnás-zintoyer Használati utasítással szolgál a hol kapható is

== **DARVAS MIKSA** ==

fűszer, csemege gyarmatárú és festék kereskedésben Teleki- és Deák Ferencze-utczán sarkán. Telefoo 294. sz

BUZIÁS gyógyfürdő

Temesmegye, vasuti állomás.

Idény május 15-től szept. 15-ig.

Magyarország legszénsavdusabb vasas-forrásaival bíró specificus gyógyhely szív- és nőbántalmaknál. Aczélfürdők, hidegvizgyógyintézet moorfürdők

Szívbeteg részére a medico-mechanikai intézetben rendszeres Schoit-féle gyógymód és gép (Zander) gymnastika.

Dr. Mahler Gyula a szívbeteg orvosának vezetésével. A fürdőre vonatkozó felvilágosítással szívveszes szolgái és prospectust küld.

A fürdőigazgatóság Buziáson.

Van szerencém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hekteliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Mindennemű gyógy és ásványvizek

a legfrissebb töltésben kaphatók:

Fritsch Károly

fűszerárú-üzletében,

Főtér, a „Bika“-szállodával szemben.

A ki

olcsón, jól, praktikusán és modernül

épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Épitkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészit a kőműves, kőfaragó és ac-mesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készit tervrajzokat, költségvetést

Heti gyártás 15.000 pár cipő.

TURUL cipőgyár részv. társaság

az ország legnagyobb cipőgyára.

Felünést keltő árak!

Női bőr ezugos cipő 2 40 2 frt	Női füzös ez pő. fekete és színes 2 80 2 frt	Női gombos bőrcipő fe- kete v. színes 3 3 frt	Női füzös cipő box bőr 3 75 3 frt
Férfi ezugos cipő, boritott és sima 2 50 2 frt	Férfi bőr füzös cipő 3 3 frt	Férfi ezugos vagy füzös Boxcalf 4 25 4 frt	Színes női bőr félczipő 2 2 frt
Női bőr félczipő 2 2 frt	Női, szürke vitorla vá- szon félczipő 1 1 frt	Férfi szürke vitorlavászon fél cipő 1 20 1 frt	Női félczipő gumival 1 20 1 frt
Fekete és szí- nes, füzös czi- pők gyerme- kek részére 90 90 krtól	Leánygom- bos félczipő 1 70 1 frtől	Leány füzös bőrcipő szí- nes v. fekete 1 60 1 frtől	Női szalon cipő 1 50 1 frt

**Elegáns,
tartós,
kényelmes
és olcsó.**

Főraktár Debreczen, Piacz-utczá 50. szám.

92 saját raktár a bel- és külföldön.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.